

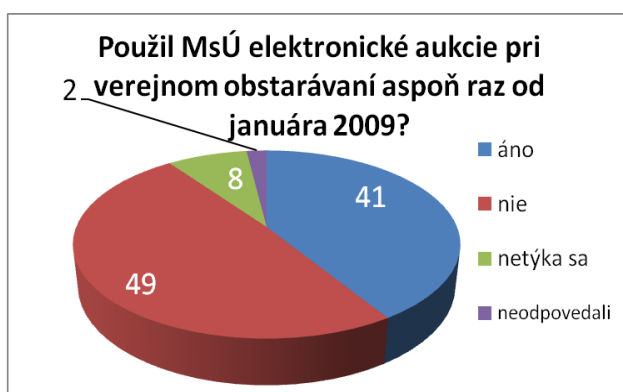
Transparency: najotvorenejšími mestami sú Šaľa, Banská Bystrica a Martin

Najotvorenejšími samosprávami zo sto počtom obyvateľov najväčších samospráv na Slovensku v roku 2010 sú Šaľa, Banská Bystrica a Martin. Najmenej otvorenými zas Zlaté Moravce, Smižany a Kropachy. Vyplýva to z hodnotenia Transparency International Slovensko (TIS) na základe merania rozsahu protikorupčných opatrení ale aj kvality informácií, ktoré mestá poskytujú na svojich webových stránkach a pri infožiadostiach. Hodnotených bolo 11 oblastí (od poskytovania informácií, podielu verejnosti na rozhodovaní a verejnom obstarávaní cez personálnu politiku, prenájom bytov a majetku po udeľovanie grantov a dotácií). Hodnotenie TIS meria kvalitu formálnych pravidiel na základe 112 ukazovateľov, ako napr. zavedenie elektronických aukcií, zverejňovanie zoznamu zmlúv a faktúr na webových stránkach, existencia etického kódexu zamestnancov mestských úradov či poskytnutie majetkového priznania starostu na požiadanie.

#1	Šaľa	71% A-	#91	Trebišov	28% D-
#2	Banská Bystrica	70% B+	#92	Bratislava - Vrakuňa	28% D-
#3	Martin	67% B+	#93	Sečovce	28% D-
#4	Bratislava - Petržalka	65% B	#94	Galanta	28% D-
#5	Rožňava	61% B	#95	Šurany	26% D-
#6	Bratislava - Staré Mesto	60% B-	#96	Bratislava - Devínska N. V.	25% E+
#7	Žilina	58% B-	#96	Detva	25% E+
#8	Bratislava	57% B-	#98	Kropachy	23% E+
#9	Košice	56% B-	#99	Smižany	22% E+
#10	Považská Bystrica	52% C+	#100	Zlaté Moravce	22% E+

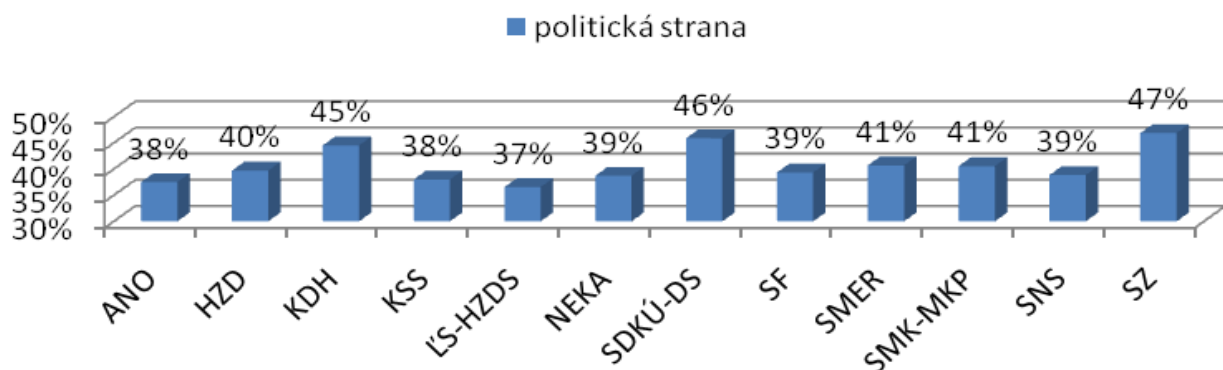
Najlepšie vyhodnotené mestá prijali v nedávnej dobe pravidlá podporujúce transparentnosť buď vlastnou iniciatívou (Šaľa, Martin, BA - Petržalka, Rožňava, Žilina) alebo primárne pod tlakom opozičných poslancov či aktivistov (skupina okolo Vladimíra Pirošíka v Banskej Bystrici, skupina okolo Juraja Smatanu v Považskej Bystrici). Na rozdiel od politiky na národnej úrovni sa teda zdá, že **nielen aktívne vedenia miest, ale aj kvalitná opozícia vedia priniesť do samospráv reálnu zmenu.**

Až 82 zo 100 najväčších slovenských samospráv nedosiahlo ani polovicu maximálneho počtu bodov, čo podľa TIS naznačuje **vlažný postoj vedenia mnohých miest k transparentnosti a otvorenosti voči občanom.** Okrem zvýšenej miery dôvery by transparentnosť napríklad vo verejnom obstarávaní pomohla mestám šetriť peniaze. Elektronické aukcie od roku 2009 napríklad využilo čo i len v jednom prípade iba 41 zo sto skúmaných samospráv. Len 11 miest má na svojich webových stránkach zoznam zmlúv, ktoré uzavreli.

Z výsledkov tiež vyplýva, že **v priemere transparentnejšie sú skôr väčšie mestá a skôr samosprávy, ktoré vedú nominanti Strany zelených, SDKÚ-DS či KDH, a v nadpriemere mestá zo Žilinského kraja.** Naopak, horšie v otvorenosti sú na tom menšie samosprávy, tie vedené nominantmi ĽS-HZDS, KSS a ANO, a mestá z Košického a Trnavského kraja.

Porovnanie samospráv na základe politickej príslušnosti starostu*

*politické strany s nominantmi v troch a menej samosprávach nie sú zahrnuté

Kompletné výsledky pre všetky samosprávy sú prístupné na stránke

<http://samosprava.transparency.sk/>

Gabriel Šípoš, Tomáš Jacko, Ivan Rončák

Projekt **Otvorená samospráva 2010** sa uskutočnil vďaka Open Society Institute a Západoslovenskej energetike – E.ON

Príloha – metodológia

Hodnotenie Transparency International Slovensko (TIS) **Otvorená samospráva 2010**, ktoré zobrazuje úroveň transparentnosti, obsah a množstvo poskytovaných informácií, kvalitu protikorupčných mechanizmov a otvorenosť v informovaní u počtom obyvateľov 100 najväčších miestnych samospráv, vychádza z troch zdrojov dát:

- Kvality informovanosti cez webové stránky samospráv (váha 50%)
- Odpovedí samospráv zaslaných na základe žiadostí TIS podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (váha 36%)
- Odpovedí samospráv zaslaných na základe neoficiálnych – súkromných žiadostí podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (váha 14%)

TIS vybrala 11 oblastí, ktoré zahŕňajú predovšetkým právomoci miestnych samospráv vyplývajúce zo zákona (napr. predaj a prenájom majetku), a tiež politiky, ktoré by podľa TIS mali mať miestne samosprávy oficiálne upravené (napr. etika a konflikt záujmov).

POLITIKA	VÁHA v %
1. Prístup k informáciám	20
2. Účasť verejnosti na rozhodovaní	15
3. Verejné obstarávanie a zabezpečovanie služieb	15
4. Predaj a prenájom majetku	10
5. Rozpočet	8
6. Dotácie a granty	7
7. Byty a sociálne zariadenia	7
8. Personálna politika	5
9. Etika a konflikt záujmov	5
10. Územné plánovanie a stavebný úrad	5
11. Obecné podniky a investície	3
SPOLU	100

Rebríček Otvorená samospráva 2010 je len prvotným ukazovateľom otvorenosti samosprávy. Čím vyššie je mesto v rebríčku umiestnené, tým podľa TIS obec vytvára menší priestor pre korupciu a netransparentnosť. V žiadnom prípade sa však vysoko otvorená samospráva nedá označiť za nekorupčnú, a naopak. Dobré formálne pravidlá spravídla vedú k nižšej korupcii, ale určite jej menší rozsah negarantujú. Na komplexnejší obraz o transparentnosti TIS ponúka samosprávam osobitný audit samosprávy v projekte [Transparentné mesto](#), ktorého sa už zúčastnilo mesto Martin, a v súčasnosti začína v Prievidzi a v Žiari nad Hronom.

Pre samosprávy, ich volených a nevolených zástupcov a zamestnancov, by malo hodnotenie samospráv *Otvorená samospráva 2010* slúžiť ako motivácia a zároveň ocenenie ich práce a snahy správať sa otvorene a poskytovať svojim občanom kvalitné informácie.

TIS plánuje zverejňovať podobné hodnotenie opakovane.

Kontakt: Tomáš Jacko jacko@transparency.sk

Projekt **Otvorená samospráva 2010** sa uskutočnil vďaka Open Society Institute a Západoslovenskej energetike – E.ON